

Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas



OPBOUW

Evangelisch-Lutherse Gemeente Groningen

Januari 2020

73^e jaargang, nummer 1

Algemene editie



Bij de afbeelding op de voorpagina:

Knoppen op de jonge takken in de winter

(© www.freepik.com)

Bijdragen voor de Evangelisch-Lutherse Gemeente Groningen zijn nodig om de activiteiten van de gemeente te kunnen financieren. U kunt uw bijdrage overmaken op de volgende rekening:

NL21RABO0373713614
tnv Evangelisch-Lutherse Gemeente Groningen

Alvast hartelijk bedankt voor uw bijdrage.

Bestellen collectebonnen:

De Collectebonnen zijn op een vel ter waarde van € 50 verkrijgbaar. U bestelt ze door het bedrag van € 50 (of het meerdere ervan) plus € 1 voor papier en versturen over te maken aan de lutherse gemeente (NL21RABO0373713614 tnv de Evangelisch-Lutherse Gemeente Groningen) onder vermelding van 'collectebonnen' en uw postadres.

Verzoeken de kerkrentmeesters tevens een e-mail

(elgg.kerkrentmeesters@gmail.com) of een briefje (Haddingestraat 23,

9711 KC Groningen) te sturen; soms komt de informatie namelijk niet volledig op onze bankafschriften terecht en dan kunnen wij de betaling niet thuisbrengen.

U ontvangt de collectebonnen per post thuis.

Inhoud

Meditatie: Fietsen en geloven	4
Zaterdag 25 januari: Brandenburgs Buffet	5
Kerkdiensten januari - maart 2020.....	6
Orgelspel.....	7
Cantatediensten 26 januari en 1 maart.....	8
Uit de kerkenraadsvergaderingen van nov./dec.	9
Kosterschap in de gemeente.....	11
Vakanties met aandacht.....	11
Van de kerkrentmeesters	12
Cantorij	15
Ontmoetingsmiddagen in februari en maart 2020	15
Filmkijken met 'leerlingen van Luther'	16
Ontmoetingsbijeenkomst in het Westerkwartier	16
Van de diaconie: Collectedoelen en -opbrengsten	17
Uit de nieuwsbrief (nov.) van de classispredikant.....	20
Open College TVG-Groningen, start 9 maart 2020.....	21
Oecumenisch Leerhuis Assen: 'Zó kent u Mozes nog niet'.....	22
Uitgaansagenda Lutherse Kerk.....	23
Bachnachtconcert 21 maart Lutherse kerk Groningen	23

Meditatie: Fietsen en geloven

Weet u nog hoe u heeft leren fietsen? Ik kan het mijzelf nog heel goed voor de geest halen, hoe mijn vader mijn bagagedrager vasthield en met mij meeholde. Het was op het binnenplein van ons toenmalig huis, dat hij voor het eerst de handen losliet en ik alleen en gillend van de pret de kleine helling voor de paardenstallen afsnelde. Een nieuwe wereld ging voor mij open en ik zie ook nu nog precies voor me, hoe het vlaggetje voorop mijn spatbord steeds harder wapperde naarmate ik harder begon te trappen. Ik was toen een jaar of vier.

Nu bijna dertig jaar later heb ik nog iedere dag plezier van de moeite die mijn ouders toen hebben genomen. Ik heb inmiddels mijn eerste kinderfiets ingewisseld voor een mooie trekkingfiets en nog steeds vind ik het het allerfijnst om flink in de pedalen te trappen. Om vervolgens op het juiste moment dan de handen van het stuur te nemen, mijn rug te rechten en de lucht diep in mijn longen te zuigen. Met veel snelheid loopt de fiets dan bijna als vanzelf, ligt hij juist extra stevig op de weg en is het moment gekomen om los te laten.

En dat is op zich wel een bijzonder gegeven, want wat je niet zal lukken als je stilstaat, dat lukt wél met snelheid. Of heeft u het wel eens geprobeerd om een halve minuut te zitten op uw fiets – met de voeten op de pedalen, maar zonder te trappen? En dan heb ik het nog niet eens over die handen van het stuur... Pas de gang zorgt ervoor dat ik balans ervaar, dat ik vertrouwen voel om los te laten. De nodige stabiliteit ontstaat pas onder het rijden.

Zo is het ook met ons geloof. Als ik vanuit stilstand kijk naar het geloof, dan heeft het snel iets wankels – want zie eerst maar eens te bewijzen dat die God bestaat en H/Zij mij ook werkelijk draagt! Zolang ik vanuit die plek naar het geloof blijf kijken, heeft het iets twijfelachtigs en kan ik zoveel dingen bedenken waarom je er maar beter niet aan kunt beginnen.

Maar toch... de betrouwbaarheid van het geloof ervaar je pas als je 'in de pedalen' trapt. Je moet het doen, steeds weer. Hoe dan? Door je onder te dompelen in de materie: door de eredienst te vieren in een kerk, door zelf eens te lezen in de Schrift en je te verheugen over de 'stabiliteit' die je daar zult vinden. Of leg je oor te luisteren bij de stilte van een moment, waarin je je bewust opent voor Gods aanwezigheid. En deel tot slot je ervaringen met andere mensen die je onderweg ontmoet en begin dan weer opnieuw. Het lijkt mij zo dat onze geloofsgemeenschap een geschikte plek is om met al deze dingen aan de slag te gaan.

Aan het begin vroeg ik u om eens na te denken hoe u heeft leren fietsen. Mijn vraag aan het eind is nu: hoe heeft u leren geloven?

Zijn er wellicht mensen, die u dankbaar bent dat zij u hierin hebben bijgestaan? Een stukje met u zijn meegelopen, u hebben vastgehouden en misschien ook weer losgelaten hebben toen de tijd daar rijp voor was? Wellicht hebt u zelf zoiets kunnen betekenen voor een ander?

Voor nu wens ik u veel lef en doorzettingsvermogen om telkens weer het 'ongelofelijke' toch maar gewoon te doen. Opdat u onderweg steeds meer vertrouwen zult krijgen en ervan zult kunnen genieten: al fietsend op uw fiets en gelovend in uw gemeente.

Ds. Maren Overbosch



© <https://nl.pinterest.com/pin/282741682826181806/>


Zaterdag 25 januari: Brandenburgs Buffet

Het is al bijna zo ver! Op zaterdag 25 januari wordt weer het Brandenburgs buffet gehouden in de Lutherse Kerk. Vanaf 17.30 uur is er een borrel, gevolgd door een korte lezing door dr. Jan Luth; daarna wordt het buffet genoten en van 20.00-21.15 uur is er een avondconcert met het kleinkoor, barokorkest en solisten van het Luthers Bach Ensemble.

Belangrijk: het is de bedoeling dat ieder zelf iets te eten meebrengt!

Zie voor meer informatie o.a. het vorige nummer van Opbouw.


Kerkdiensten januari - maart 2020

*De diensten beginnen om 10.00 uur in de Kerkzaal, tenzij anders vermeld.
In diensten met een  wordt het Heilig Avondmaal gevierd.*

JANUARI

jan 26 **Derde zondag na Epifaniën**
cantatedienst m.m.v. het Luthers Bach Ensemble
voorganger: T. Schoon

FEBRUARI

feb 2 **Laatste zondag na Epifaniën**
 voorganger: ds. M. Overbosch


feb 9 **Septuagesima**
viering van de Metten, m.m.v. de Lutherse Cantorij
voorganger: R. Kroes

feb 16 **Sexagesima**
voorganger: ds. W. Tinga-Bosma

feb 23 **Quinquagesima**
m.m.v. de Lutherse Cantorij
voorganger: nog niet bekend

MAART

mrt 1 **Invocavit**
muziekdienst m.m.v. Kamerkoor Tiraña
voorganger: ds. S. Freytag

mrt 8 **Reminiscere**
 voorganger: ds. M. Overbosch

mrt 15 **Oculi**
voorganger: ds. R.P. Yetsenga

mrt 22 **Laetare**
voorganger: ds. Y.C. de Groot

vervolg MAART

mrt 29

Judica

regiodienst in de Lutherse Kerk,

Abraham Westersstraat 1, 9663 PA Nieuwe Pekela

voorganger: D. Kruyt

APRIL

apr 5

Palmzondag

voorganger: ds. L.O. Giethoorn

Orgelspel

In de regel speelt onze cantor-organist Tymen Jan Bronda.

bd = begin van de dienst, ed = einde van de dienst

26 jan bd Kyrie Gott Vater in Ewigkeit - J.S. Bach
ed koormuziek

2 feb bd improvisatie
ed improvisatie

9 feb Metten, geen orgelspel

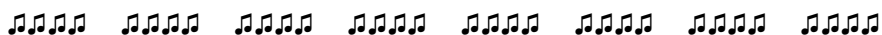
16 feb bd Triosonate in d kleine terts - J.S. Bach
ed idem

23 feb bd improvisatie
ed improvisatie

1 mrt bd Toccata in d - D. Buxtehude
ed koormuziek

8 mrt bd improvisatie
ed Nun danket alle Gott - J.S. Bach

15 mrt bd Trionsonate in C grote terts - J.S. Bach
ed idem



Cantatediensten 26 januari en 1 maart

Op zondag **26 januari** 2020 (derde zondag na Epifaniën) zal J.S. Bach's Lutherse Mis in g, BWV 235, klinken in de dienst. De uitvoering is in handen van het Luthers Bach Ensemble (kleinkoor, solisten & barok-orkest) o.l.v. Tymen Jan Bronda. Voorganger is mw. T. Schoon.

Zie voor meer informatie o.a. het vorige nummer van Opbouw.

Op zondag **1 maart** 2020 (zondag Invocavit, de eerste zondag in de Veertig Dagen) zal Kamerkoor Tiraña Groningen meewerken aan de dienst. Uitgevoerd worden werken van Dieterich Buxtehude (1637-1707):

- cantate Eins bitte ich vom Herren BuxWV 24

- Kyrie uit Missa Brevis BuxWV 114

Voorganger is ds. S. Freytag.



Deze cantate is een heel goed voorbeeld van de eerlijke en ongeunstelde muziek van Buxtehude. Een tweedelige sinfonia opent (met de kleuren van strijkers en orgel), dan volgt een opgewekt koordeel waarin de wens geuit wordt altijd in het huis van God te mogen zijn (das hätte ich gern) en dan een sliert smekingen onderbroken door eenvoudige ritornellen. In deze litanie van afwisselend solist en koor is het thema "Waar blijft u zo lang, wij zijn hier zo bang", steeds gevolgd door de lieflijke en haast kinderlijke wending "Komm doch", op een dalende kwint. Het werk eindigt met een opgewekte aansporing onze lampen brandende te houden om zo *auf die ewige Hochzeit zu gehen*.

Kamerkoor Tiraña Groningen, solisten en barok-orkest staan onder leiding van Tymen Jan Bronda.

Uit de kerkenraadsvergaderingen van nov./dec.

Bij afwezigheid van Maren wordt de **novembervergadering** voorgezeten door ds. Renze Yetsenga. Aan de hand van een column uit de *Leeuwarder Courant* brengt hij ter sprake dat veel dominees graag alles zelf willen oplossen. Ze moeten van hun 'messiascomplex' af en ook dingen kunnen overlaten aan de mensen en aan God. Van Paus Johannes XXIII is bekend dat hij voor het slapen gaan bad: 'Lieve Heer, het is uw kerk, deze jongen gaat nu slapen'.

De kerkenraad, die bestaat uit zulke mensen, is bezorgd over de kerkelijke bijdragen; velen van hen die staan ingeschreven, dragen niets bij. De kerkenraad zal daarom in het komend jaar met een persoonlijke brief iedereen benaderen, zowel de huidige gevers als de niet-gevers, om iedere ingeschrevene te wijzen op haar of zijn verantwoordelijkheid voor het financieel overeind houden van de kerkelijke gemeente. De begroting voor 2020 laat een tekort zien. Kerkrentmeester licht toe dat er voorlopig geen geld voor nieuw beleid is opgenomen, om het tekort nog enigszins binnen de perken te houden.

Bij het behandelen van de begroting van de diaconie wordt aangekondigd dat er in 2020 wat vaker voor de eigen diaconiekas zal worden gecollecteerd. Verder wordt om de inkomsten te verhogen gewerkt aan een beleggingsstatuut, zodat de diaconie een deel van haar vermogen verantwoord en met weinig risico beter kan laten renderen. Dit om de diaconale doelen, juist ook in de eigen omgeving, extra steun te kunnen geven.

De kerkenraad kijkt met een goed gevoel terug op de gemeentebijeenkomst 'Cadeautje voor jou', waarover in de vorige Opbouw reeds uitvoerig verslag is gedaan.

Vaste onderwerpen aan het einde van het jaar, zoals de voorbereiding van Advent en Kerst en het Brandenburgs Buffet, worden doorgenomen om de diensten en activiteiten probleemloos te laten verlopen. Opvallend punt daarbij dat in de kerstnachtdienst het Heilig Avondmaal zal worden gevierd. De kerkenraad vreest namelijk dat viering tijdens de muziekdienst op Kerstochtend, zoals aanvankelijk het plan was, in een naar verwachting volle kerk door de beperkte ruimte rommelig zal verlopen.

De **decembervergadering** begint met het lezen van het adventsgedicht 'Perspektiefwissel' van Iris Macke, vertaald door Maren. Het gedicht kan zowel van boven naar onder als andersom worden gelezen. Dan wisselt het

perspectief: de decembermaand wordt i.p.v. een drukke periode juist een tijd van rust en hoop.

Onlangs heeft Evangelisch-Lutherse Synode een gereviseerde Orde van de Hoofddienst uitgebracht. Maren heeft deze aangepast voor onze gemeente. Dit voorstel wordt uitvoerig besproken. Punten zijn o.a.: de momenten van gaan staan en weer zitten; keuzemogelijkheden bij drempelgebed, halleluja en voorbeden; welkomstwoord en mededelingen door de ouderling van dienst. De kerkenraad stelt enkele wijzigingen voor. Deze zullen door Maren worden verwerkt in een aangepast voorstel.

Er is een gesprek geweest met vertegenwoordigers van de Stichting Oude Groninger Kerken, om elkaar wederzijds te informeren n.a.v. onze vraag om een inventarisatienota. Zoals bekend wil de kerkenraad de mogelijkheid van een overdracht van het kerkgebouw aan de SOGK uit voorzorg verkennen, in verband met de financiële positie van de gemeente. Wij besluiten tot het geven van de inventarisatieopdracht. Dit betekent dat er een uitgebreid rapport wordt opgesteld over de staat van het gebouw en de te verwachten onderhoudskosten in de komende tien jaar. Deze inventarisatie zal tenminste een half jaar in beslag nemen. Of we nu wel of niet met de SOGK in zee gaan, het rapport zal in ieder geval nuttig zijn om meer inzicht te krijgen omtrent de kosten van instandhouding van ons kerkgebouw.

De kerkenraad gaat akkoord met de jaarrekening van de Stichting Exploitatie en geeft de gevraagde verklaring van geen bezwaar af.

E. doet verslag van de onlangs gehouden vergadering van de commissie Muziekdiensten. De muziekdiensten lopen goed en dankzij verschillende subsidies kan er een aantrekkelijk aanbod worden gerealiseerd. Er worden ook al plannen gemaakt voor het volgende seizoen.

Verder wordt besproken hoe we de kosterstaken gaan vervullen, nadat I. en J. begin januari deze taken hebben neergelegd. Er zijn inmiddels enkele reacties gekomen van mensen die wel willen helpen. A. zorgt voor het coördineren en inwerken. Ook zullen de dienstdoende ambtsdragers tijdig aanwezig moeten zijn om de kerkzaal in te richten.

Op verzoek van Maren heeft J.H. een webrooster ontworpen, waarop naast de preekbeurten ook ingevuld kan worden wie er verder bij de dienst betrokken zijn. Daardoor is in een oogopslag te zien wie er bij de dienst zijn ingeroosterd als ouderling, diaken, lector, koster of koffiëzetter; en wie de bloemen krijgt. Wijzigingen zijn makkelijk door te voeren. De betrokkenen beschikken over de inloggegevens hiervoor.

Onze classispredikant, ds. Jan Hommes, wil binnenkort graag een afspraak met de kerkenraad; hij bezoekt alle gemeenten in de classis. A. en E. zullen in januari een PKN-avond over het 'lichter' besturen van kleine gemeenten bijwonen.

Kosterschap in de gemeente

Het was een bijzonder, haast historisch moment: op 5 januari hebben wij na de viering afscheid genomen van I. en J. als kosters van onze gemeente.

In de ochtend waren zij vaak als eersten in de kerk en rond de middag weer de laatsten, die de deuren gingen sluiten. Met zoveel liefde, inzet en toewijding hebben zij er jarenlang voor gezorgd dat wij als gemeente iedere zondag weer ongehinderd konden luisteren naar het Woord, dat hier op deze plek wil opengaan voor ons.

Wij zijn I. en J. dankbaar voor alles wat zij hebben betekend voor de Lutherse Gemeente. En gunnen hen van harte nog een lange tijd als 'gewone' kerkgangers in ons midden.

Tegelijkertijd zijn wij verheugd dat zich ondertussen al vier mensen hebben gemeld, die zich voortaan willen inzetten voor de kosterstaken. Mocht u zich geroepen voelen om dit groepje bij te staan, dan kunt u dat kenbaar maken aan een van de leden van de kerkenraad. Alle oude en nieuwe kosters: veel heil en zegen gewenst op jullie rust en jullie werk!

Vakanties met aandacht

Vakanties met aandacht - voor senioren en mensen met een zorgvraag

Ook dit jaar biedt SLOA (Stichting Lutherse Ontspanningsinitiatieven en Activiteiten) aan senioren, mensen met een zorgvraag en (eenouder)gezinnen de mogelijkheid om gebruik te maken van een relatief goedkope vakantie in een aantal geselecteerde vakantiehôtels (voor senioren en mensen met een zorgvraag) en vakantieparken (gezinnen). De vakantieperiodes zijn bedoeld voor die leden die niet financieel draagkrachtig zijn; zij kunnen op het normale bedrag een korting krijgen uit het Vakantiefonds. In principe zal iedere gast maar één keer per jaar van het verlaagde tarief gebruik kunnen maken.

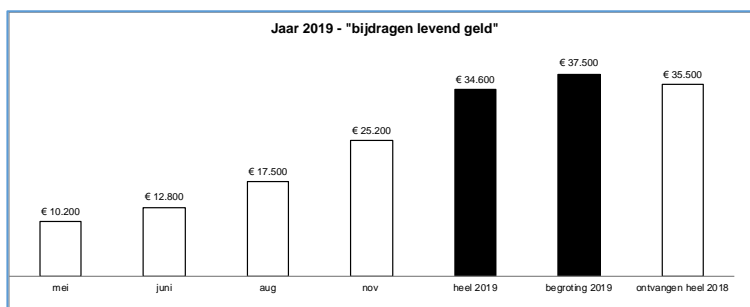
De vakanties vinden plaats in de vakantiehôtels van de Protestantse Stichting Diaconaal Vakantiewerk, onder meer in Doorn, Wezep, Ermelo, Lemele (O),

Mechelen (L), Elsloo (Fr) en De Rijk. Daarnaast wordt een vaarvakantie met het motorschip 'Prins Willem Alexander' aangeboden. Voor gezinnen zijn er semibungalows beschikbaar in vakantieparken in Oosterhout en Dirkshorn. Als u overweegt deel te nemen aan een van de vakantieweken zoals die zijn genoemd in de bij ons beschikbare brochure, neemt u dan contact op met de Lutherse diaconie Groningen. Dan kunnen wij met u nagaan of u in aanmerking komt voor het verkrijgen van een korting via het Vakantiefonds.

Van de kerkrentmeesters

Bijdragen levend geld in 2019

Na een voorlopige telling heeft de gemeente 2019 rond 34.600 euro bijdragen levend geld ontvangen. Dat zijn de vrijwillige bijdragen en de uitgangscollectes in de kerk. En zoals u ziet hebben we sinds de laatste telling in november nog een enorme eindsput gemaakt en binnen minder dan twee maanden 9.400 euro bij elkaar gebracht, fantastisch! Onze hartelijke dank voor deze gulle gaven. Uw financiële steun is de basis om de gemeenteactiviteiten voort te kunnen zetten. In een oogopslag was de situatie als volgt:



Begroting 2020

In de kerkenraadsvergadering van november hebben we de begroting voor het jaar 2020 vastgesteld en deze vervolgens bij de PKN ingediend. De begroting 2020 is als volgt:

Verkort Overzicht

	Begroting 2020	Begroting 2019	Rekening 2018
Opbrengsten en Baten			
Opbrengsten onroerende zaken	-	-	0
Opbrengsten uit rente, dividenden en beleggingen	26.000	26.400	26.283
Opbrengsten levend geld	37.100	37.500	35.491
Opbrengsten uit subsidies en bijdragen	7.500	-	-
Totaal baten A	70.600	63.900	61.774
Uitgaven en Kosten			
Kosten kerkelijke gebouwen exclusief afschrijvingen	2.700	2.700	2.681
Afschrijvingen onroerende zaken, installaties/invent.	-	-	0
Pastoraat resp. diaconaal pastoraat	42.700	40.100	41.124
Kosten kerkdiensten en kerkelijke activiteiten	3.900	3.300	3.600
Verplichtingen/bijdragen aan andere organen	4.000	4.100	3.347
Salarissen en vergoedingen	13.800	11.000	13.007
Kosten beheer, administratie en archief	5.000	4.350	4.835
Rentelasten/bankkosten	2.500	2.900	2.672
Totaal lasten A	74.600	68.450	71.266
Operationeel resultaat (A)	-4.000	-4.550	-9.492
Incidentele baten en lasten			
Incidentele baten	-	-	-
Incidentele lasten	-	-	-
Incidentele baten en lasten (B)	-	-	-
Resultaat verslagjaar (A+B)	-4.000	-4.550	-9.492
Mutaties bestemmingsreserves-/fondsen			
Onttrekkingen bestemmingsreserves	850	850	832
Onttrekkingen bestemmingsfondsen	-	-	-
Toevoegingen bestemmingsreserves	-	-	-
Toevoegingen bestemmingsfondsen	-	-	-
Totaal mutaties bestemmingsreserves-/fondsen (C)	850	850	832
Resultaat naar Algemene reserve (D)	-3.150	-3.700	-8.660

De opbrengsten uit rente, dividenden en beleggingen zijn afhankelijk van de economische ontwikkeling. Op de opbrengsten levend geld hebben we wel invloed. U weet het al: natuurlijk is deze gemeente zeer afhankelijk van de opbrengsten levend geld.

De gesprekken op en rondom twee gemeentevergaderingen in 2019 over de financiële toekomst van de gemeente hebben dit beeld bevestigd. De bijdragen levend geld hebben we net iets lager begroot dan in 2019. Zoals ook in de laatste editie van Opbouw vermeld heeft de Exploitatiestichting een jaarlijkse bijdrage toegezegd, uiteraard afhankelijk van hun eigen financiële situatie, waarbij een bedrag van 10.000 euro per jaar wordt nagestreefd. In 2019 heeft Exploitatiestichting dit bedrag gegeven. Vanwege de onzekerheid van het bedrag voor 2020 hebben we in de begroting van de gemeente alleen een bedrag van 7.500 euro begroot.

De grootste lasten zijn de kosten voor onze predikante en onze cantor/organist. Deze lasten zijn de gevolgen van het wel overwogen en in de gemeente breed gesteund beleid, namelijk dat we een eigen predikante met toereikend beroepsomvang (40%) en een gekwalificeerde en gedreven cantor/organist in onze gemeente willen hebben. Bij de overige lasten hebben we in de afgelopen jaren al getracht om deze waar mogelijk te reduceren.

Actie Kerkbalans 2020

Ook dit jaar doet onze gemeente mee aan de Actie Kerkbalans. In de toelichting op de begroting hebben we al de noodzaak van financiële steun van alle gemeenteleden voor de gemeente uitgedrukt. Daarnaast kunt u over de financiële situatie van de gemeente u in iedere editie van Opbouw lezen. De gemeente heeft de ANBI-status en giften aan onze gemeente kunt u daarom geheel of gedeeltelijk in aftrek brengen op uw belastbaar inkomen.

De werkwijze voor de Actie Kerkbalans 2020 is als volgt:

- U ontvangt gedurende het jaar met Opbouw vier acceptgiro's om uw bijdrage in het kader van de Actie Kerkbalans 2020 te kunnen overmaken, namelijk de eerste met deze editie van Opbouw en de volgende met Opbouw Nr. 3, Opbouw Nr. 5 en Opbouw Nr. 6.
- Daarnaast maar ook in plaats hiervan kunt u natuurlijk uw bijdrage zelf overmaken naar de rekening van de gemeente (voor het rekeningnummer zie blz. 2 of de één na laatste bladzijde van Opbouw).

Mocht u vragen hebben in verband met de Actie Kerkbalans 2020, of wilt u gebruik maken van de mogelijkheid van een periodieke gift dan kunt u zich wenden tot de kerkrentmeesters van de Evangelisch-Lutherse Gemeente Groningen, elgg.kerkrentmeesters@gmail.com.

Gegevens t.b.v. internetbankieren:

NL21RABO0373713614

tnv Evangelisch-Lutherse Gemeente Groningen

o.v.v. Actie Kerkbalans

Cantorij

De cantorij start weer in het nieuwe jaar!

De eerste medewerking van de cantorij is op ZO 9 febr. (herenschola, Metten) samen met ZO 23 februari (ochtenddienst).

repetities: op ma 3, di 11 en ma 17 febr.

aanvang 19.45 u (tot 21 u) met om 19.30 u koffie en thee.

Allen van harte uitgenodigd om mee te zingen.

Ontmoetingsmiddagen in februari en maart 2020

Na de fijne middag die we met elkaar mochten hebben op woensdag 8 januari jl., komen we op **woensdag 12 februari** weer bij elkaar.

Deze middag komt Arnold van Dam van de Evangelische Broedergemeenschap (Hernhutters) ons vertellen over: een klein kerkgenootschap met oude wortels. Vast en zeker een onderwerp dat ons als Lutheranen aan zal spreken. Immers de Broedergemeente maakt ook onderdeel uit van de kleine oecumene.

Op **woensdag 11 maart** is de dan volgende bijeenkomst, waarvan we de inhoud nog bekend zullen maken.

We beginnen als steeds om 14.00 uur, maar vanaf 13.30 uur staat de koffie/thee gereed in de foyer.

Filmkijken met 'leerlingen van Luther'

In onze kerk was ook dit jaar weer een ijverige groep 'leerlingen van Luther' bezig – ditmaal met het thema 'Dietrich Bonhoeffer als inspiratiebron'. Bonhoeffer is één van de bekendste leerlingen van Luther en wilde de gelovigen van zijn tijd wakker schudden. Hij zocht naar inspirerende, nieuwe en frisse manieren van kerk zijn.

Als afsluiting van deze cursusreeks, die dit jaar op maar liefst 14 plaatsen in heel Nederland is aangeboden, zijn alle cursisten maar ook andere belangstellenden uitgenodigd voor een gezamenlijke filmbijeenkomst onder leiding van de cursusleiders.

Datum: zaterdag 29 februari
Tijd: begin van de middag
Plaats: Nicolaikerkerk Utrecht
(vlakbij station Utrecht Vaartse Rijn)

Programma: 13.00-13.30: Inloop met koffie en thee
13.30-15.15: film
15.30: nagesprek
16.00: afsluitende Vesper op het hoogkoor van de kerk



Bij verschijnen van deze kopij was nog niet duidelijk, welke film precies zal worden vertoond. Ook de gevraagde bijdrage voor dit evenement stond op dit moment nog niet vast. Mocht u belangstelling hebben en vooraf graag meer informatie wensen, stuurt u dan een bericht aan ds.overbosch@gmail.com.

Ontmoetingsbijeenkomst in het Westerkwartier

Dit voorjaar zal er een ontmoetingsbijeenkomst plaatsvinden voor Lutheranen in het Westerkwartier.

Zowel de leden van de voormalige gespreksgroep, maar nadrukkelijk ook andere belangstellenden zijn hiervoor uitgenodigd voor een gezellig

samenzijn rondom een thema: eens even de tijd hebben om met elkaar van gedachten te wisselen op een verdiepende manier.

I. en R. stellen hun huis ter beschikking en Maren Overbosch zal vorm geven aan het inhoudelijke gesprek.

Van harte welkom op
3 maart, van 15 – 17u!



Van de diaconie: Collectedoelen en -opbrengsten

Collectedoelen:

26 januari - Stichting Lutherse Werkgroep voor Kerkmuziek

De eerste muziekdienst van het nieuwe kalenderjaar is voor ons de perfecte aanleiding om voor de Stichting Lutherse Werkgroep voor Kerkmuziek te collecteren. De werkgroep ijvert voor het verbreiden van de kerkmuziek in het algemeen, en - uiteraard - voor die van de lutherse kerkmuziek in het bijzonder. Wij hopen dat de opbrengst van deze collecte mag bijdragen aan het hart van ons gemeentelven, de eredienst, waarin muziek een wezenlijk onderdeel van de liturgie vormt.

2 en 9 februari - Kerk in Actie | Kerk staat op tegen armoede

Kerk in Actie heeft enkele kernthema's geformuleerd waarvoor gecollecteerd kan worden. Als uw diaconie sluiten we dit jaar een paar keer bij zo'n kernthema aan, en collecteren daar dan minstens tweemaal achtereenvolgens voor. Vandaag voor het eerst. Voldoende voedsel is de basis voor een stabiele(re) toekomst met minder armoede in landen als Kameroen en Oeganda. Klimaatverandering brengt langdurige droogte en onvoorspelbare regens met zich mee. Kerk in Actie helpt boeren om op die veranderende omstandigheden in te spelen met nieuwe, duurzame technieken voor productie en opslag van gewassen.

16 februari - PKN | Missionair

De Protestantse Kerk ondersteunt startende pioniersplekken. Daar wordt gezocht naar nieuwe vormen van kerk-zijn die passen bij de context en de mensen die men ontmoet buiten de kerk. Pioniers vormen een nieuwe christelijke gemeenschap waarbij de boodschap van het evangelie niet wordt losgelaten, maar wel op een andere manier wordt gedeeld. Denk daarbij ook aan het Stadsklooster, dat in de Lutherzaal onderdak vindt. Voor deze en andere pioniersplekken collecteren wij vanochtend.

23 februari - PKN | Binnenlands diaconaat

Wie ongedocumenteerd in Nederland leeft, heeft maar weinig rechten. Zoals in het voorbeeld van Chun Sheng Yan, waarover het Dagblad van het Noorden pas nog schreef. Als tiener bracht een mensenhandelaar hem vanuit China naar Nederland. Nu zit hij in onze stad zonder verblijfsvergunning, en daardoor mag hij ook niet werken, maar naar China kan hij ook niet. Chun is een van de circa 30.000 mensen die in een dergelijke situatie verkeren. Kerk in Actie ondersteunt initiatieven om deze mensen op allerlei wijzen te helpen.

1 maart - Eigen diaconie

Op momenten waarop dat nodig is, springt uw eigen diaconie bij. Zoals eind vorig jaar, toen kledingbank Maxima in Groningen, die klanten van de Voedselbank van gratis kleding voorziet, door een inbraak ernstig werd gedupeerd doordat de computer die voor de administratie werd gebruikt, werd meegenomen. De diaconie stelde een bedrag voor een nieuwe computer beschikbaar. Om in situaties zoals deze snel te kunnen handelen, moet de diaconiekas gevuld zijn. Daarom collecteren we vanochtend voor deze kas.

8 maart - Kerk in Actie | Voorjaarszendingsweek

In de Golfstaten groeit de kerk door de grote toestroom van arbeidsmigranten uit landen als India, Nepal en de Filipijnen. Deze vaak ongeletterde mensen willen wel graag meer leren over de Bijbel. Kerk in Actie traint voorgangers in de storytelling-methode, waarbij verhalen mondeling worden verteld en men met elkaar op zoek gaat naar de betekenis ervan voor het eigen leven. Een bron waaruit de arbeidsmigranten nieuwe moed putten.

Laten wij hen bemoedigen met de opbrengst van onze collecte!

15 maart - Kerk in Actie | Noodhulp

Ook al wordt er weer over vrede gesproken, in Zuid-Soedan is de rust nog niet teruggekeerd. Toch proberen velen het gewone leven weer op te pakken. Samen met de lokale kerk helpt Kerk in Actie boeren en boerinnen om hun gezinnen dagelijks te kunnen voeden. Ook worden boerinnen getraind in zeep maken, waardoor ze een eigen inkomen verdienen en hun kinderen naar school kunnen laten gaan. Met de collecteopbrengst kunnen wij deze boerengezinnen steunen in hun uitdaging om goed voor hun kinderen te zorgen.



22 maart - Lutherse vakantieweken

Elk jaar collecteren we in het voorjaar voor hen die door persoonlijke omstandigheden straks moeilijk met vakantie kunnen gaan. Te weinig geld of een slechte gezondheid kan tot gevolg hebben dat elke vorm vakantie een illusie lijkt. Wij willen het voor deze mensen mogelijk maken ook het vakantiegevoel te ervaren, en wel door er een week tussenuit te kunnen in de lutherse vakantiehuizen. (Zie ook het artikel op bladzijde 11 van deze Opbouw.) De collecteopbrengst van deze morgen kan hen al een eindje op weg helpen. Helpt u mee?

Collecte-opbrengsten tweede halfjaar 2019:

Juli / augustus:	Star Mountain (zomerdiensten)	€ 785,05
	Batu Eilanden	€ 60,30
September	PKN/Proef de kerk	€ 57,32
	De Vrolijkheid	€ 46,70
	PKN/ Versterk kerk Mid-Oosten	€ 91,03
	Vredesweek	€ 108,95
Oktober	Artsen zonder Grenzen	€ 47,45
	Werelddiaconaat	€ 53,27
	Eigen Diaconie	€ 61,05
	Eigen Diaconie	€ 53,20
November	Actie4Kids (schoenendoosactie)	€ 124,25
	Week van de Eenzaamheid	€ 78,95
	Lutherse Werkgroep Kerkmuziek	€ 88,50
December	Open Hof	€ 55,94
	Exodus Nederland	€ 48,85
	Diaconale doelen in stad en regio	€ 104,45
	Eigen Diaconie	€ 52,50
	Kinderen in de Knel (Kerstactie)	€ 1011,35

Uit de nieuwsbrief (nov.) van de classispredikant

'Want wie zich zelf verhoogt zal vernederd worden, maar wie zichzelf vernedert zal verhoogd worden'. (Lucas 18: 14)

Het begint met een Farizeeër die bidt en God dankt dat hij niet zo is als die andere mensen die roofzuchtig, onrechtvaardig, overspelig of zelfs tollenaar zijn; daarnaast een tollenaar die zijn blik niet naar de hemel durft op te slaan en zich op de borst slaat en roept: 'God wees mij zondaar genadig'. En wanneer je iets verder leest het gedeelte over 'laat de kinderen tot mij komen'.

Verhogen en vernederen zijn moeilijke woorden. Ik probeer mijn leven te leven vanuit Pasen: daar vieren wij dat wij rechttop worden gezet en verder mogen als opgestane mensen in het spoor van Jezus. Het is de bedoeling, denk ik, dat we elkaar de kans geven om op die manier onderweg te zijn. Verhogen betekent je beter, groter, voornamer, beschaafder, aangepaster of hoe dan ook te achten dan de ander; vernederen betekent luisteren en ruimte maken, verbinding leggen en samen optrekken.

Als opgestane mensen levend in de ruimte van Gods liefde krijgen we allemaal die gelegenheid om er te zijn voor elkaar en ruimte te maken. Dat geldt ook binnen het geheel van de kerk. Als gemeenten zijn we samen kerk en als gemeente is verhogen denken dat je het alleen en zelf kunt; vernederen betekent ruimte maken voor elkaar en samen optrekken, elkaar daar van dienst zijn waar dat kan. Op die manier kunnen we allemaal een plek vinden om te zijn, ook als gemeente, hoe groot of hoe klein dan ook. Zo blijven we als kerk present op die plekken waar we naartoe geroepen worden en kunnen we een blijvende plaats zijn waar we samen zoeken, waar we samen vieren, waar het evangelie haar weg kan vinden.

Ds. Jan Hommes

Open College TVG-Groningen, start 9 maart 2020

9 Maart start het Open College van 4 avonden over

Leven en theologie van Dietrich Bonhoeffer.

Docent: Bert L. van der Woude (Predikant PG Winschoten en cursusleider TVG).

Inhoud van de cursus

Op 9 april 2020 is het 75 jaar geleden dat er een einde kwam aan het leven van Dietrich Bonhoeffer (1906-1945). Toen in maart 1943 een aanslag op het leven van Hitler mislukte werd Bonhoeffer samen met Hans von Dohnanyi op 5 april gearresteerd. Na twee jaar gevangenschap en nauwelijks één maand vóór de capitulatie van Duitsland werd Bonhoeffer in het concentratiekamp Flossenbürg opgehangen. Zijn brieven uit de gevangenis maken nog steeds diepe indruk. Het gedicht 'door goede machten trouw en stil omgeven' (Lied 511 in het nieuwe Liedboek) stuurde Bonhoeffer mee in de voorlaatste brief aan zijn ouders.

In deze colleges volgen we zijn leven op de diverse plaatsen waar hij gestudeerd en gewerkt heeft en maken kennis met de belangrijkste thema's uit zijn theologie. Veel van wat Bonhoeffer schreef wordt nu pas begrepen en heeft een hoge mate van actualiteit. Tijdens de colleges bekijken we (bewegende) beelden en lezen we een aantal kernteksten om het nadenken over het werk van deze bijzondere man op gang te brengen.

Data: maandagavond 9 maart, 23 maart, 6 april, 20 april

Aanvang: 19.30 uur in het Willem Lodewijk Gymnasium, Groningen.

Kosten: € 40,- , (echt)paren betalen € 60,-

Opgave via het inschrijfformulier op de website:

<https://www.tvg-groningen.nl>

of via emailadres: administratie@tvg-groningen.nl

Oecumenisch Leerhuis Assen: 'Zó kent u Mozes nog niet'



Een aankondiging uit de nieuwsbrief van de Provinciale Raad van Kerken:

In de serie over Mozes in het Oecumenisch Leerhuis komt op 6 februari Rabbijn Tamarah Benima naar Assen. Voor het Oecumenisch Leerhuis Assen verzorgt zij een avond over Mozes.

Mozes begon zijn loopbaan met een geweldsdaad. Ook in de latere jaren is Mozes niet alleen maar de belichaming van voorbeeldige harmonie. Integendeel, hij heeft meerdere keren schoon genoeg van het volk dat hij van slavernij naar bevrijding moet leiden. Deze schaduwkanten komen in de lezing aan bod, maar ook de meer mystieke momenten in zijn leven.

En wat heeft Mozes met multi-ethniciteit te maken? Wie was de Kusjitische vrouw met wie hij was getrouwd? Is zij dezelfde als de Midjanitische Tsippora, de moeder van zijn kinderen? Het onbekende van Mozes zullen wij onderzoeken.

Plaats: Opstandingskerk, Wilgenbeemd 2, 9403 MA Assen

Tijdstip: 19.45 uur exact

Kosten: €7,50 per avond

U kunt op de avond(en) zelf in de Opstandingskerk betalen en opgave vooraf is niet nodig.

Voor meer informatie en het hele programma: www.leerhuisassen.nl

Uitgaansagenda Lutherse Kerk

1 feb	20.00	Musica Antiqua Nova
8 feb	20.00	GICA
9 feb	16.00	Fries Project Orkest
10 feb	20.00	Studentenkamerorkest MIRA
14 feb	20.00	Violetta Zironi (SPOT)
15 feb	20.00	SPOT
22 feb	20.00	Musica Antiqua Nova
23 feb	15.00	Nederlands Studentenkamerkoor

Zie ook de website van Binnenstadskerken: www.binnenstadskerken.nl

Bachnachtconcert 21 maart Lutherse kerk Groningen

Ook dit jaar hebben de Vrienden van (SVLK) i.s.m. de stichting Reconstructie weer een aantal bijzondere (orgel)concerten gepland. Het overzicht verschijnt binnenkort op de website.

Organist/klavecijnist Léon Berben (Duitsland) speelt op de bewuste zaterdagavond 21 maart een Bachprogramma bij kaarslicht en zal daarbij het nieuwe barok-orgel bespelen. Daarbij zit het publiek weer in 'intieme setting' op het balkon rondom het orgel.

Op de 21e maart vieren we de geboortedag van de grote Johann Sebastian Bach (geb. 21 maart 1685). Op het programma dus alleen maar werken van deze Johann Sebastian Bach.

Op www.binnenstadskerken.nl volgt het uitgewerkte programma.



Welkom!

zaterdagavond 21 maart Bachnachtconcert
aanvang 21:30 uur (tot 22.30 uur), Lutherse kerk Groningen
toegang 10 euro (donateur/vriend SVLK 8 euro)
info: www.binnenstadskerken.nl



Colofon

Opbouw is het officiële orgaan van de Evangelisch-Lutherse Gemeente Groningen. Opbouw verschijnt zes maal per jaar, in twee edities: Gemeente en Algemeen. De algemene editie bevat geen persoonlijke gegevens.

73e jaargang nummer 1, 26 januari t/m 21 maart 2020.

Het volgende nummer - voor de periode 22 maart t/m 16 mei - zal verschijnen op 17 maart. Kopij inleveren uiterlijk op: **maandag 9 maart.**

Redactie: Erica Greiner
Redactie-adres: Haddingestraat 23, 9711 KC Groningen

E-mail redactie: redactieopbouw@elgg.nl
E-mail verzending: verzendingopbouw@elgg.nl